

Tvärnö Hembygdsförening

År 2019 med Tvärnö Hembygdsförening och program för 2020

Verksamhetsberättelse
Planerade aktiviteter
Bokslut
Vår serie om Tvärnögårdar mm

www.hembygd.se/tvarno

Vi syns även på Facebook - sök på Tvärnö Hembygdsförening
Styrelsen: *tvarnohembygdsforening@gmail.com*

Hur kommer den öppna marken att se ut i framtiden utan betande djur...
Här har Mellangårdens nötdjur en otrolig utsikt mot Herräng och rikligt med foder

Foto: Lena Edin

Tvärnö

Djur & Natur

Trädfällning
Röjning av sly
Fiskeguidning
Båtturer
Eftersök
Skydds jakt
Klätterfällning

Katarina Johansson 073 038 85 14
Nicklas Johansson 076 850 61 84
tvarno.natur@gmail.com

-Handgjort i Roslagen-

-Tjädrljus, honungsljus	-Kurser -Barn- verksamhet	-Slipning av knivar, saxar, yxor	-Uthyrning av fällor
-Tjarsalva, cerat, kådsalva, hudsalva, -Smyncken	-Skapande skola -Samarbeten och	färsaxar, stämjäm, sekatörer, liar m.m	-Skydds jakt -Avlägsnande av skadegörande djur
-Trädsbjöd -Lädersmörning -Tjartvål m.m	sanverkan	-Verktögs- renovering	-Slyröjning

**Hjärtligt välkommen till oss i Antik &
Kuriosa-butiken på Gräsö. Se vår hemsida
för vägbeskrivning och aktuella öppettider**

070-327 54 21
www.gravlingsnaturprodukter.se
kontakt@gravlingsnaturprodukter.se

Följ oss på Facebook och Instagram:
@gravlingsnaturprodukter

Omslagsbilden:

Ännu brukas åkrarna på Tvärnö.

I slutet av maj när äppelträden på Karlholm blommar kan
man se vårsådden titta upp i fina ljusgröna rader

Foto: Lena Edin

Ordförande har ordet...

Sedan Årsmötet i maj 2019 är jag ny ordförande i föreningen. Det var med viss bävan jag åtog mig uppdraget. Så här långt har allt gått bra, mycket tack vare övriga i styrelsen, förra ordföranden Eva Medin Johansson och andra medlemmar som hjälpt till vid olika aktiviteter.

Det är stimulerande att arbeta i föreningen och framförallt roligt och trevligt att få nya kontakter på Tvärn, Värmlingsö, och andra öar och platser i vårt närområde. Att åka med på sommarutflykter och delta i aktiviteter är både lärorikt och trevligt. Via medlemmar i föreningen har jag fått veta mera om hur det var att leva i skärgården några generationer tillbaka i tiden.

Årets Årsskrift distribueras senare än vad som var planerat. Vi ber om ursäkt för det. Det tryckeri vi använt under flera år, har gått i konkurs. Dessutom var en av maskinerna vilken vår tidning trycks genom, trasig. Detta har lett till förseningar med tryckningen. Eftersom årsmötet måste skjutas upp får detta inte några allvarliga konsekvenser.

Nu till något mindre roligt. Det är besvärliga tider vi har just nu, både när det gäller risken att bli smittad av coronaviruset och de ekonomiska konsekvenserna av att mycket stängs ner i vårt samhälle. Verksamheten i vår hembygdsförening påverkas också, tyvärr. Vi måste meddela att **Årsmötet skjuts upp** och kommer att hållas längre fram i år när risken för smitta bedöms vara lägre. Styrelsens beslut att skjuta fram Årsmötet 2020 är enligt rekommendationer från Sveriges Hembygdsförbund. De vill värna om alla medlemmar och rekommenderar att lokalföreningarna skjuter på Årsmötet även om det medför att man bryter mot de egna stadgarna.

Det här innebär att nuvarande styrelse sitter kvar tills vi har nästa Årsmöte. Samma sak gäller för revisorerna och valberedningen. Styrelsen har det fulla ansvaret och befogenheter tills ny styrelse väljs. Vi har valt att skicka ut en Årsberättelse som täcker verksamheten fram till det ursprungligen planerade mötet den 2 maj. Den var i stort sett klar när coronaviruset började spridas i samhället. Räkenskapsåret följer kalenderåret och påverkas inte av detta.

Vi kommer att försöka genomföra de planerade aktiviteterna 2020, allt beroende på hur det är med risken att smittas av coronaviruset. Vi kommer följa utvecklingen och besluta om varje aktivitet när det är dags. Håll utkik efter information på våra anslagstavlor, facebook och hemsidan. Titta också i era postlådor då och då.

Har du funderingar om detta och vill veta mera, välkommen att ta kontakt med mig eller någon annan i styrelsen.

Under rubriken **Föreningens aktiviteter 2020** hoppas jag att du kan hitta något intressant. Nu håller vi tummarna för att vi kan genomföra våra aktiviteter.

Information om sammankomster anslås på våra anslagstavlor och annonseras på vår hemsida, www.hembygd.se/tvarno. Jag hoppas att få träffa många av er när allt blir lugnare! Tills vi ses - var rädda om er.

Åsa Jenner, ordförande

i Tvärn Hembygdsförening, mobil 070 246 72 17

ÖREGRUNDS GOLFKLUBB RESTAURANG SYRRANS

Vi erbjuder svensk husmanskost kött och fisk

*I buffén ingår vår fräscha sallad
hembaktbröd, måltidsdryck och kaffe/te*

A'la carte alla dagar

Fullständiga rättigheter

Ordinarie öppettider: 07:30-17:00

Lunchbuffe: 10:30-14:00

Sandviks Gård

742 91 Östhammar

Email: Restaurang.Syrrans@gmail.com

Facebook: Restaurang Syrrans Öregrunds GK

Tel. 0733806067

Varmt Välkomna!

Naturrestatet Östra Tvärn

**Var vaksam på vindfällan
och hängande träd efter flera stormar
som härjat i naturrestatet Östra Tvärn**

Stormarna har fällt många träd, du som vistas i naturrestatet uppmanas att vara aktsam. Gå inte nära träd som ligger i spänn, träd som hänger i andra träd och rotvältor.

Bitvis kan det vara dålig framkomlighet på stigarna i reservatet. Upplandsstiftelsen arbetar för att öka säkerheten och framkomligheten i samverkan med markägaren.

kontakt Upplandsstiftelsen: 018 611 62

71.info@upplandsstiftelsen.se
www.upplandsstiftelsen.se

Verksamheten 2019

Antikrunda

30 mars ordnade Raggarö Hembygdsförening tillsammans med vår förening Antikrunda i Lokalen på Raggarön. Ca 30 personer samlades för att få veta mera om sina medhavda saker.

Vivi Lindberg och **Kaj Johansson** som då hade antikaffär i Östhammar (nu avvecklad) var de sakkunniga som visade och berättade om föremålen. En del saker var mycket gamla och vissa prylar var släktklenoder och annat mer modernt. Mycket intressant kunskap fick vi och bjöds även på kaffe och kakor.

Staffan Naeslund får här sin gamla kompass bedömd av Vivi Lindberg och Kaj Johansson Foto: Börje Eriksson

Årsmötet

Ca 30 st medlemmar mötte upp i skolsalen **4 maj**. Vi hade varmt upp med element för det var ordentligt kallt igen efter sommarvärmen under påskhelgen. Sune Jussil höll stämmans klubb där samma medlemsavgift och styrelsearvode som tidigare bestämdes. Ekonomin såg bra ut. Ändringar i stadgarna angående att byta suppleanter mot ordinarie ledamöter togs emot positivt men måste beslutas igen på nästa årsstämma för att bli stadgeändring.

Eva Medin Johansson avtackades som ordförande efter 6 år, med ett äppelträd och sekreterare Lotti Oskarsson avtackades, efter 7 år med en stor utomhuskruka med blommor. Vår nya ordförande **Åsa Jenner** hälsades välkommen och efter konstituerande styrelsemötet valdes **Margareta Hökeberg** till ny sekreterare.

Vi fikade med hembakat och delade ut fina vinster på lotteriet.

Efter det, gästades vi av **Stephen Hope från Herrängs biodling** som berättade om sina bin och allmänt om biodling.

Stephen började med att visa en äldre bikupa i halm. Sådana används kanske mest som kuriosa numera. Det är lite besvärligt att ha kontroll över vad som händer där inne och man måste skrapa ur vaxkakorna när de blir fulla. Numera används kupor eller lådor med lätt uttagbara ramar för vaxkakorna. Honungsbiet (*Apis mellifera*) har nyttjats av människan i flera tusen år. Man skattade bina på honung redan för 10-15 000 år sedan.

Här i Roslagen kan vi inte skörda lika mycket honung som i södra Sverige eller inåt landet därför att vi inte har så stora odlingar. Lådorna som används mera kommersiellt med lösa ramar i, går att stapla flera på varandra. Det går att få upp till 35 kg honung från ett bra bisamhälle per låda.

Har man en egen biodling kan man bara direktsälja sina honungsprodukter på tex marknader. Det fungerar inte med små burkar med olika smaker att sälja till restauranger eller bagerier tex för de behöver större mängder. I vanliga livsmedelsbutiker säljs stora leveranser där man blandat många olika honungar för att få fram en "standardsmak".

Vårhonungen från säl, vide och småblommor är

Söderöns

E. S

HEM & TRÄDGÅRD

Vi hjälper dig med ditt hem och din trädgård

Hemstäd, fönsterputs, visningsstäd,
homestyling, flyttstäd, byggstäd,
hus- och stugpassning, trädgårdsskötsel

Vi formar arbetet efter ditt önskemål

Sandra 076 77 37 793
Emeli 070 32 01 170

info@soderansht.com

ljus, mild i smak och doft. Efter det får man en mycket mera blommig smak och doft i sommarhonungen. Hösthonungen är mörkare, har mer smak och doftar mera. Den kommer ofta från ljung. Svenska honungen blir inte flytande för att våra blommor har för lite fruktos. Bin hämtar nektar som finns i blommor som de sen omvandlar till honung och lagrar i celler i vaxkakorna i kupan. När sen bina sätter ett vaxlock över är honungen klar att skördas. Då tar biodlaren ut vaxkakorna och slungar ur honungen och sätter sen tillbaka dem i kupan igen. För att få ihop nektar till en halvt kilo honung måste bina göra ca tre miljoner blombesök. Det motsvarar en flygsträcka på två varv runt jorden. Men de vill helst inte flyga mer än högst tre kilometer för varje vända.

I ett bisamhälle bor 60-80 000 bin och alla har sin uppgift att fylla. Bisamhället har tre olika typer av individer men allt kretsar runt drottningen. Hon kan producera upp till 3 000 ägg/dag och byts ut efter 2-3 år. Arbetsbina är ofruktsamma honor som jobbar inomhus för de kan inte flyga. De matar larverna, packar pollen och står för städ och vakt. När de blir äldre växer vingarna och de får samla nektar, pollen och vatten. De lever bara några veckor för vingarna blir utslitna och orkar inte bära biet. De som föds på hösten övervintrar med drottningen i kupan. De 10-20 drönarna är de enda hanarna i samhället som dör efter de parat sig med drottningen. Drottningen flyger långt vid svärmningen vilket är viktigt för vitaliteten. Om man hittar en svärm runt en drottning i sin trädgård är det inte säkert att man får ta hand om den. Inte om "ägaren" finns i närheten.

Åsa Jenner
Föreningens nya ordförande

Biodlare tar fram bra bikorsningar som är snälla, jobbar bra, som kan flyga långt och är mer motståndskraftiga för kvalster och svamp. Vårt Norsdiska ursprungsbi är ganska argsint. Om man inte tar hand om sina bin och ser till att de parar sig rätt återgår de till arga ursprungsbin. Därför är det viktigt att grannarna på bygden har samma ras. Oftast har dessa bin så mycket att göra med att leta efter blommor att de inte bryr sig så mycket om man stör dem lite. Men på hösten försvarar de starkare sin honung som de själva vill äta under vintern. Då kan man bjuda dem på extrasocker och särskilt på våren då de behöver hjälp att komma igång innan naturen blommat.

Det går åt mera energi under den varma perioden när de måste flyga runt mera, para sig, lägga ägg och bygga upp och vaxa honungskakorna. Under kalla tiden är det viloperiod i kuporna. Dessutom har alla

Stephen Hope
visar sin
halmkupa

herrangs-
biodling.com

drönarna dött ut.

Honungen har många bra egenskaper som skyddar den mot jästsvampar och bakterier. Därför har den sen långt tillbaka använts på sår och sprickor då den suger ut fukt och hämmar bakterier. Det gör också att den inte jäser utan kan lagras länge. Fukt däremot försämrar den och ska inte förvaras i kylskåp. Fermenterar man honungen går det att göra mjöd eller öl tex som gjorts långt tillbaka i tiden.

Människan ökar arealerna av grödor som kräver pollinering samtidigt som vi tar bort platserna där pollinatörerna kan hämta sin föda, som dikesrenar, åkeröar och ängar. Vi bör tänka på att hjälpa bina med att det ska finnas blommor under hela säsongen i trädgårdar och ängar. Vi kan också hjälpa till med små utrymmen för vildbina att bo i med att sätta upp små "bostäder" med tex små rör. Monokulturer är också förödande för bin och polliniserare. Hela systemet blir känsligt om bara en växt odlas på stora ytor och som blommor under en kort tid. Biodlarna kan hjälpa sina bin med sockerlösningar vid kris men de vilda pollinatörerna är mycket mera utsatta för minskat livsutrymme och brist på mat. De är en viktig del av vår livsmedelsproduktion. Över 90 procent av alla blommande växter och mer än två tredjedelar av världens viktigaste matgrödor är beroende av pollinatörer, resten pollinerar sig själva eller med hjälp av vinden. En tredjedel av allt vi äter är beroende av pollinering. Ett enda bi kan ha mer än 15 000 pollenkorn på kroppen och hinner besöka mer än 10 blommor på en minut.

Vi är många som är sugna på honung. Herrängs biodling har även haft påhälsning av björn. Björnen lämnar kullslagna bikupor och trasiga, urättna vaxkakor så elstängsel måste byggas runt områden med kupor.

Midsommarfirande

Foto: Lars Backman

På midsommardagen samlades vi traditionsenligt i Tvärnö gamla skola för firande. Bra väder och många deltagare gjorde dagen väldigt lyckad. Musikerna Hasse Ridderstolpe och Grosse Grotherus spelade som vanligt fantastiskt och fick dessutom stöttning av frivilliga musiker. Vår lekledare Malin Hökeberg fick bra fart på danserna. Efter danserna fick barnen möjlighet att fiska godispåsar i fiskdammen.

Dagen avslutades med dragning i lotterierna med många fina priser som bla lammskinn från Mellangården och fruktkorgar från Coop och Ica i Östhammar.

Sommarens utflykt

17 juli var det drygt 20 medlemmar som åkte i flera båtar i härligt väder från Tvärnö till Östhammar. Några körde bil och vissa mötte upp i stan. Vi samlades på Kajen och gick sen upp till Sjötorget där vi tillsammans åt lunch.

Efter det tog vi oss upp till Rådhuset där vår guide väntade på oss vid Turistbyrån. Hon berättade att rådhuset byggdes 1650 i timmer. Det återuppbyggdes

utan torn i början av 1730-talet efter Ryssbränningen. Ekonomin var svag men en skola, en skampåle, pump och en vaktklocka byggdes ändå vid torget. 1804 fick Rådhuset sitt nuvarande utseende med rappad fasad och ett torn. På gaveln mot

Guiden Peggy Rohdin och vår ordförande Åsa Jenner med gamla Upplands Enskilda Bank i bakgrunden som byggdes 1914 och var stans första stenhus

Prästgatan kan man se rester efter stans gamla arrest. I dörren fanns ett galler där supbröderna kunde bjuda på en hutt som tröst eller man kunde kolla in på stans buse.

Tidigt under medeltiden utvecklades den första staden ur en liten handelsplats, där framför allt fiskare och bönder bytte varor. Hamar som den hette då (Østhammar är fornsvenska - *hamar* = *stenig backe*) fick sina första privilegier 1368, då kung Albrekt av Mecklenburg utfärdade privilegier för handelsplatsen som då låg mera västerut vid Gammelbyn. Landhöjningen försämrade infarten sjövägen till Östhammar med uppgrundning, med fördel för Öregrund som grundades 1491. Många av stans borgare flyttade och Östhammar hade en ordentlig nedgång. Öregrund brändes senare ned och Östhammar fick nya privilegier och flyttades närmare kusten och blomstrade på nytt. 2018 firade Östhammar 650-årsjubileum.

Det finns några gravfält från vikingatiden. I slutet av 1300- och i början av 1400-talen låg ett slott/en borg, Östhammarhus, på nuvarande Gammelhus. Där syns fortfarande grundmurarna. Höjden som den låg på var under medeltiden omringad av vatten så att man bara kunde ta sig dit över en bro. Engelbrekts anhängare brände dock ner slottet under befrielsekriget 1434 och hans här flydde med erövrade egendomen sjövägen till Danmark. Ruinen raserades i slutet av 1700-talet då rådmannen flyttade stenarna för att fylla ut vid strandkanten vid nuvarande Källör.

Under början av 1900-talet fanns långt gångna planer på att dra järnväg till Östhammar men det förverkligades inte. Ett järnvägshotell hann ändå byggas. Det ligger intill kommunhuset.

Vi vandrar vidare på gågatan och Norra Tullportsgatan ner mot sjön igen. Guiden berättar om när skärgårdsborna kom till marknaderna för att sälja sin prima strömming bla. Under strömmingspremieringen bedömdes kaggarna och strömmingsinnehållet med dess smak, sälta, konsistens som sen förkunnades i tidningen. Stranden var full av båtar och det var en stor högtid för att träffas (*se vidare klipp från den tiden längre fram i tidningen*). Många andra affärer uträttades förstås samtidigt. Mindre boskap bytte ägare bla och en del fick åka båt till sitt nya hem. När affärer, ärenden och festande var över fick många av skötbåtarna släpa efter ångbåten ut till Hunsar- och Galtfjärden för att

Här drar föreningsmedlemmarna fram efter guiden på Södra Tullportsgatan med låg träbebyggelse som har bevarat sin ålderdomliga karaktär

Foto: Lena Edin

snabbare komma hem. Gräsöbåtarna seglade genom Tuskötäppan. Flera ångbåtar i olika storlek har under åren angjort Östhammar och mindre bryggor utmed farleden från Vaddökanal. Vissa gick i trafik mellan mindre ställen i skärgården och vissa trafikerade Stockholm och Gävle.

Vi stannar till vid gamla brandstationen från 1905 med sitt torn där vattenslangarna hängdes på tork. Tidigare satt en skylt på väggen som löd "Ångspruta". Brandstationen höll till i byggnaden till början på 1950-talet. Gamla Länslasarettet byggdes 1860 och låg strax intill. 1926 inrättades "sinnesslöanstalt" vid sjukhuset när ett nytt lasarett hade byggts (strax intill nuvarande Vårdcentral). Förutsättningen för det, var att vattentorn byggdes också. Vattentornet och gamla brandstationen är siluetter som alla känner igen när man kommer båtledes.

Vi går över Sjötorget som för ca 10 år sedan fick helt nytt utseende. Välkomnande för alla åldrar och olika intressen. De röda sjöbodarna vi går förbi är från mitten av 1700. I slutet av 1800-talet blev det ett ekonomiskt uppsving för staden med nytillkomna badgästverksamheten. Badhus, socitetshus och enskilda sommarhus byggdes - nuvarande Källör. Strax före, vid broarna över dit höll Logren till med sitt kända repslageri. Skandinavien största! Här tillverkades rep, trossar och hässjelinor. Bygdens fiskare använde förstas "Logrens" till sina fiskeredskap. Linorna till Andreés luftballong var härifrån. Logren fick guldmedalj på

Stockholmsutställningen och andra priser för sitt fina arbete och hade 20-25 arbetare anställda.

Tullhuset är Östhammars äldst bevarade trähus (grönt) och ligger i hörnan vid Södra Tullportsgatan. Det var det första huset som återuppbyggdes efter Rysshärjningen. Tingshuset är byggt 1924 i nyklassicistisk stil och rymmer numera församlingshem. Med tillstånd av statsmakterna utverkade borgarna tillåtelse att anlägga en kyrka 1663. Sommaren 1719 brändes hela staden - utom kyrkan. Efter det var staden i ett bedrövt skick och 1795 härjades staden åter av brand som ödelade större delen av samhället. Klockstapeln blev i så dåligt skick att den ersattes av ett kyrktorn 1845. Då var också kyrktaket lagt med tjärade spån och byttes ut till plåt. Nuvarande utseende är från restaurering 1925.

Från början fanns låga envåningshus med torvtak där hantverkare och köpmän höll till mot Drottninggatan och hade sina boningshus och trädgårdar på baksidan. Schrams vackra gamla hus byggdes 1905.

Landskommunerna var för små efter andra världskriget så en reform inleddes för att klara folkmängd och skattekraft. 1951 ingick flera små kommuner i Frösåkers storkommun, Öregunds stadskommun utökades och senare förenades Frösåker med Östhammar. 1967 slogs alla kommunerna ihop och blev Östhammars storkommun och när det var klart 1971 bytte alla från att tillhöra Stockholms län till att ingå i Uppsala län.

Signild Backström stod på kajen i hamnen och mötte upp oss som kom i båtar på vår sommarutflykt. Hon tyckte det var så trevligt när vi dök upp "sjövägen" från öarna. Många minnen från sin egen uppväxt på Värblingsö smög sig på som när skärgårdsbefolkningen tog sig till staden i ärenden som till marknaden, lasarettet eller ibland till dans.

Signild har med hjälp av Peter Backemar skrivit en bok om livet i vår skärgård. Signild berättar i den om vardagen med hushåll, jordbruk och fiske på ön Värblingsö där hon växte upp på Norrhägnaden med mor Lydia och far Oskar Mattsson.

I boken kan vi följa de olika årstiderna med dess olika bestyr i köket, med djuren, på gården med odling och skörd, skogsbruk och hushållsfisket. Boken visar många bilder på gamla arbetsredskap. Vi får också recept på det som lagades av gårdens tillgångar efter årstiden.

Boken går att köpa på vissa marknader eller andra lokala tillfällen eller ta kontakt direkt med Signild på mob 073 054 3031 eller 0173 122 16.

ROSLAGSSTIFTELSEN

"BEVARA ROSLAGEN PÅ GAMMALT KLASSISKT VIS"

Stiftelsens syfte är att bevara och främja den klassiska skärgårdsmiljön och kulturen

Stiftelsen kan bidra med stipendier eller bidrag till privatpersoner, företag, intresseorganisationer eller andra för att bevara nyttjande och nyskapande av allmogebåtar, båthus eller skärgårdshus tex

www.roslagsstiftelsen.se

Kom och prova på golf och padel

tel: 0173 324 50

Välkomna !

**Öregrunds
Golfklubb**

*Vi uppmanar medlemmarna om
förslag på aktiviteter
som vi kan göra tillsammans, tack.*

Andagen den 4 April 1938

Från norra Roslagen.

Skarlakansfeberepidemin är glädjande nog på tillbakagång i bygden. Intet nytt fall har konstaterats under de senaste två veckorna.

Tillstånd att använda betesnot. Länsstyrelsen i Stockholms län har lämnat fiskaren Johan Eriksson i Lotsholmen, Börstil, tillstånd att fr. o. m. 15 okt. till dess öppet vatten på våren inträffar i notvarpen Pipön, Hasselkvisten, Kungsör och Skansen, samtliga belägna i Yttersby fiskevatten i Söderö skärgård.

Klipp ur Östhammars Tidning vi fått från Torbjörn Forsman
Det var lokal kontroll över epidemier även 1938
Lotsholmen ligger strax söder om Elvsnäs där J Eriksson fick tillstånd att fiska med not under isen efter småmört som användes till bete för saxfiske

Östra Tvärnö Samfällighetsförening

Vid troling och nätfiske på
föreningens vatten krävs fiskekort

Fiskekort föräljes av:
Anders Johansson, Mellängården
Gert Bohman, Johanneslund

Fiskekortsföreskrifter
gäller från 1 maj 2010

Minsta maskstorlek i näten, 50 mm

Max 3 gäddor/dag och person
får tas upp till matfisk

Gädda som är under 40 cm och
över 75 cm ska släppas tillbaka

Höstmarknad

Den **14 september** sken solen över Tvärnö. Det var en härlig höstdag och dags för Höstmarknad. Som vanligt anordnades den av **Söderöslöjd** vid Tvärnö skola. Marknaden lockade många besökare i olika åldrar. Alla kunde hitta något att köpa av allt egenodlat, hemkokat eller prylar som försålles..

Söderöslöjd sålde som vanligt många hantverk och ordnade också ett lotteri. Mellangården dukade upp ett långt bord med bl a grönsaker och fårsinn. Gunnar från Guds Ängar sålde också grönsaker, god sylt och blommor. Vid Grävlings Naturprodukters bord såldes bl a ljus. Vi var några som funderade över en produkt av metalltråd, vilken visade sig vara en vädringshake.

Foto: Eva Medin Johansson

Vid de olika borden kunde man också köpa andra fina saker t ex hembakade kakor och bröd av Monica Jansson från Raggarö, tennarmband av Petra Magnusson, stickade vantar, mössor och olika textilier från andra försäljare.

Tvärnö Hembygdsförening hade ett loppisbord med varierat utbud. Vi sålde allt från två äldre vackra stolar till nallar och små vaser. Ewa Larsson packade upp varor, höll snyggt på bordet och prissatte allt så att kunderna blev nöjda.

Roslagsstiftelsen var också på plats och presenterade sin verksamhet. Det fanns även möjlighet att köpa den bok som Peter Backemar skrivit om Värmlingsö. Boken baseras på intervjuer av Signhild Backström rörande livet på ön under första delen av 1900-talet.

När besökarna behövde vila och fylla på energi fanns det kaffe och gott hembakat kaffebröd att köpa av Söderöslöjd. Både besökare och försäljare var säkert nöjda med dagen.

**Alla är välkomna
att skänka prylar till föreningens
lotterier och till loppisbordet
på Höstmarknaden i september**

*gåvorna tas emot av
Lotti Oscarsson 070 560 17 23*

Röjning av stigarna

Berga, Myra och dubbel Myran i naturreservatet

Lördagen **21 mars i år** var det ett glatt och arbetsvilligt gäng på tre generationer som var ute för att göra Berga- och Myrastigarna bättre framkomliga. Naturreservatet sträcker sig norr om landsvägen ca 100 meter efter Skolan och mot Norrgården. Stormfällida stammar sågades bort, sly knipsades av och skyltningen sågs över.

Foto: Lars Backman

En välbehövlig fika togs mitt i skogen och efteråt blev det korv och dryck till alla. Alla verkade nöjda efter gott arbete och en trevlig dag.

Ivar 2,5 år vill såga mera men lilla Rasmus gillar bättre rasten med pappa Nicklas

Foto: Åsa Jenner

Dagordning vid Årsstämman 2020

- 1 Mötets öppnande
- 2 Val av ordförande för stämman
- 3 Val av sekreterare för stämman
- 4 Val av två justeringsmän tillika rösträknare att jämte ordförande justera stämmans protokoll
- 5 Godkännande av kallelse till stämman
- 6 Årsredovisning, Verksamhetsberättelse, Resultat och Balansräkning år 2019
- 7 Revisionsberättelse
- 8 Fastställande av resultat- och balansräkningarna
- 9 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter
- 10 Beslut om disposition av vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
- 11 Fastställande av ersättning till styrelseledamöter
- 12 Valberedningens förslag till styrelse, revisorer och valberedning
- 13 Inkomna motioner, senast 10 dagar innan stämman
- 14 Beslut om belopp för nästkommande års årsavgifter
- 15 Verksamhetsplan och kostnadsuppskattning år 2020
- 16 Förslag på ändring av föreningens stadgar
- 17 Övriga frågor
- 18 Mötets avslutning

Styrelsen

fram till uppskjutna årsmötet 2020

Ordf Åsa Jenner 070 246 72 17
Tvärnösundet 638
742 91 Östhammar

Vice Ordf Staffan Naeslund 070 581 26 28
Tvärnösundet 645
742 91 Östhammar

Kassör Lars Backman 070 878 56 63
Orrsundet 418
742 91 Östhammar

Sekr Margareta Hökeberg 070 345 28 02
Västerbyn 521
742 91 Östhammar

Tvärnö Hembygdsförenings ekonomi

Bokslut 2019-01-01 - 2019-12-31

Behållning 2019-01-01

Kassa	1 519,00
Plusgiro	25 334,78
	26 853,78

Intäkter

Annonsförsäljning	3 760,00
Lotteri	1 000,00
Försäljning/arrangemang övrigt	1 431,00
Arrangemang Midsommar	4 655,00
Arrangemang Sommarutflykt	2 000,00
Kommunala bidrag	1 350,00
Medlemsavgift enskild	3 800,00
Medlemsavgift familj	19 850,00
	37 846,00

Utgifter

Arrangemang Midsommar	-6 083,00
Arrangemang Sommarutflykt	4 110,00
Kostnader/arrangemang övrigt	-100,00
Styrelsekostnader	-908,00
Årsmöte	-1 530,00
Förbrukningsinventarier	-500,00
Kontorsmateriel	-488,00
Medlemsavgift Hembygdsförbundet	-4 500,00
Kostnad årsskrift	-6 665,00
Trycksaker	-100,00
Porto	-900,00
Bankkostnader	-750,00
	-26 634,00

Resultat

11 212,00

Behållning 2019-12-31

Kassa	2 139,00
Plusgiro	35 926,78
	38 065,78

Alla i styrelsen går att nå på mejladressen:
tvarnohembygdsforening@gmail.com

Övriga i styrelsen:

Ledam Lena Edin
Anita Jussil

Suppl Staffan Naeslund
Roger Larsson
Malin Hökeberg

Övriga funktioner

Rev Gösta Kaiser
Per Fernström

Gunnar Nilsson
Herbert Söderberg

Föreningens planerade aktiviteter 2020

Frö- och plantbytdag

9 maj, 11.00 kommer vi tillsammans med Raggarö Hembygdsförening träffas på ladugårdsbacken hos Stefan och Ulla Jansson på Raggarö. Där samlas vi med plantor, frön och skott för att sprida dem vidare runt på öarna. Ta med egen fikakorg.
Raggarö Hbf affischerar med närmare information och vi påminns förstås även på facebook och på vår hemsida.

Årsmötet

var tänkt att hållas lördagen 2 maj kl 13.00 i Tvärnö skola med årsmötesförhandlingar. I virustider inväntar vi lämpligt tillfälle längre fram under säsongen. Det kommer att annonseras på anslagstavlor och synas på facebook och på hemsidan.

Midsommarfirande

Midsommardagen 20 juni kl 13.00 samlas vi för att tillsammans klä midsommarstången i backen nedanför skolan. **Ta egen fikakorg med och förstås extra löv och blommor.** Duktiga musiker och lekledare håller i danserna. Lotterier med fina priser och fiskdamm för barnen ordnas.

Sommarutflykt

23 juli, åker vi till Björns fyr. Vi samåker i bilar till Fågelsundet och vidare i båt till fyrplatsen. Föreningen bjuder på lunch. Ta med eget fika och flytväst.
Vi kommer med närmare uppgifter om aktiviteten på affischer, facebook och på hemsidan.

Höstmarknad

Preliminärt 12 september, 12.00-15.00, vid Tvärnö skola i samarbete med Söderöslöjd. Söderöslöjd kommer även att sälja fika. Vår förening medverkar med ett loppisbord på marknaden. Det kommer att försälas hantverk, hembakat och produkter från trädgård och skog.

Du är välkommen om du vill vara med och försälja något. Eller bidra gärna med Loppisprylar, dock ej

böcker, tack. Hör av er till Lotti 070 56 01 723.

Se närmare på föreningens hemsida, facebooksidan eller på affischer som sätts upp i god tid på föreningens anslagstavlor.

Höstaktivitet

Eventuell aktivitet finns bland styrelsens planer
Håll utkik efter affischer, på facebook och på hemsidan.

*Medlemmar som deltar i föreningens aktiviteter
omfattas av försäkring*

Är det någon som känner
att ni inte vill nämnas i våra texter,
vara med på bild, eller med i tidningens
medlemslista hör av er till styrelsen, tack

*Svartmunnad smörbult
är en invasiv art som alltmer fastnar
i våra nät eller på kroken.
Den har nu etablerat sig runt Tvärnö*

Välkommen till

Mellangården

*Vi erbjuder boende året om
i det gamla helrenoverade sädsmagasinet*

*Här finns boende för
max sex personer i självhushåll*

*Vi erbjuder även våra övernattande gäster båtar
för egna fisketurer, bastu och badtunna*

*För er som cyklar i området erbjuder vi transport
av er och cykeln till Singö eller andra bryggor*

*Titta in på vår hemsida
eller vår facebook sida och läs mer!*

*Anders Johansson
Eva Medin Johansson*

070 398 03 87

*mellangarden755@gmail.com
www.oregrund.nu/tvarno*

Tvärnögårdar

Vad vet vi om Tvärnö's gårdar...

År 2005 planerade styrelsen att i föreningens årstidning berätta om de över 20 gårdar som finns på Tvärnö, Sundskär och Värmlingsö. Byggnadsår, markskiften, historia, generationers ägande osv.

Ni som bor på Tvärnö eller på öarna runt omkring kan höra av er till styrelsen. Skriv gärna lite om gårdens ursprung, lätt-samma berättelser eller händelser och låna oss foton, kartor som kan vara intressanta för oss medlemmar att läsa om.

Vi skrev först om Tvärnö skola i 2006 års verksamhets-berättelse och året efter om Gruvskäret och Karlholm. Efter det skrev vi om Sandvik, Stensberg och om Norrhägnaden på Värmlingsö. Sen om Hästhagen och Sundmans-hagen på Värmlingsö och efter det om Norrgården och Tors-holmen.

Vi hade uppehåll i två år och skrev om annat men 2016 fick vi lära känna "Hörner's" Liljebacken i Västerbyn. 2017 be-kantade vi oss med "Maxen's", Högalund på Östra Tvärnö och 2018 "Dövkalles stuga", Ekbacken i Västerbyn. Förra året läste vi om Sven Magnussons Såg och i år letar vi bland stenarna i resterna efter torpet Lugnet, på väg mot Sandvik

Torpet Lugnet

Den sista familjen på Lugnet, Östra Tvärnö

Torpet Lugnet ligger i kanten av beteshagen Od-lingen på väster sida om vägen ner till Sandvik. Lugnet och Brännskären tillhörde Sandvik.

År 1861 nämns Lugnet i Husförhörlängderna men inte när det byggdes. Men här bodde i alla fall Nybyggaren Mats Andersson från Hökhuvud till 1874 då han flyttade till Gräsö.

Sedan kom Nybyggaren Jan Gustaf Jansson (Lundgren) från Eskilsäter i Värmland. Han emigrerade år 1880 till Nord Amerika.

14 februari 1854 föds Anders Magnus Johansson, också han i Eskilsäter församling strax norr om Säffle i Värmland. Han har två äldre systrar som bägge dör tidigt, en i lunginflammation bara tre månader gammal och en syster dör i Scharlakansfeber när hon är fyra år. Det föds sedan ytterligare två söner i familjen. Anders Magnus konfirmeras när han är 15 år, då står det "Utfattiga mm" om familjen i husförhörsboken i Värmland.

Anders Magnus jobbar som dräng på olika ställen i Värmland innan han 23 år gammal flyttar till Östra Tvärnö och börjar jobba som dräng hos Törnqvist på Sandvik (se de gamla breven från Törnqvist på Sandvik längre fram i tidningen). Nu börjar han kalla sig Johannesson i efternamn.

År 1882, 28 år gammal gifter han sig med Stina Karin Lindqvist från Raggarön, hon arbetar som piga på Sandvik samtidigt som Anders Magnus. De flyttar till Lugnet år 1883.

Enligt husförhörsboken (A1/24 1886-1894 s 177) är "husen borttagna" och familjen skrivs på Singö 1884. (Felskrivet i boken, de flyttar till Singö 1889).

Familjen bosätter sig i Backbyn på Singö där Anders Magnus arbetar som statkarl hos Jägmästare Dumrath. Men redan 1891 flyttar familjen igen, den här gången till Norrskedika Gruvor i Börstils socken där Anders Magnus får arbete som Pumpvaktare. Anders Magnus Johansson lägger nu till efternamnet Strandman. Fa-miljen anses av prästerna i Svenska Kyrkan vara bap-tister och barnen döps inte förrän senare i livet.

Anders Magnus Johansson Johannesson Strandman avlider på Serafimerlasarettet i Stockholm år 1919, 65 år gammal i lunginflammation och lungemfysem. Hustrun "bebor fd gruvkasernen" i Norrskedika gruvor ända till år 1938 och avlider då 79 år gammal av lung-inflammation och lärbensbrott.

Stina Karin Lindqvist föder 11 barn med ungefär två års mellanrum mellan varje barn. Alla uppnår vuxen ålder förutom tre av dem som dör i mässlingen i en ålder av två månader, resp två år, resp 7 år. Deras fyra första barn föddes på Lugnet på Tvärnö mellan 1883 - 1888.

Forskat av Eva Medin Johansson

Här kan vi tydligt se stengrunden efter huset med skors-stensstocken nedfallen i en hög vid norra gaveln.

Det finns två till tydliga rester, efter mindre husgrunder som kan varit ladugård och kanske ett uthus. Även flera stensam-lingar finns som är svåra att tyda vad det varit. Kanske röjningsrösen när trädgårdsland odlats upp

Den gamla jordkällaren har fallit ihop och bildat en grop med björkarna växande runt

Enligt Lagaskifteskartan 1845 verkar det inte finnas någon bebyggelse alls vid kusten innanför Brännskären eller längs vägen mot byn.

På Generalstabskartan 1878 har Sandvik anlagts plus två gårdar till på vägen ut. Den södra av dessa två verkar vara Lugnet. Den andra ligger vid en liten odling.

På Häradskartan 1901 - 1906 finns tre lägenheter vid Sandvik. Två vid själva Sandvik och en som heter Höganäs. Den närmaste längs vägen in mot byn finns nu inte längre utan där står bara en lada. Även Lugnet är borta.

Så Lugnet anlades alltså mellan 1845 och 1878 och flyttades bort mellan 1878 och 1901.

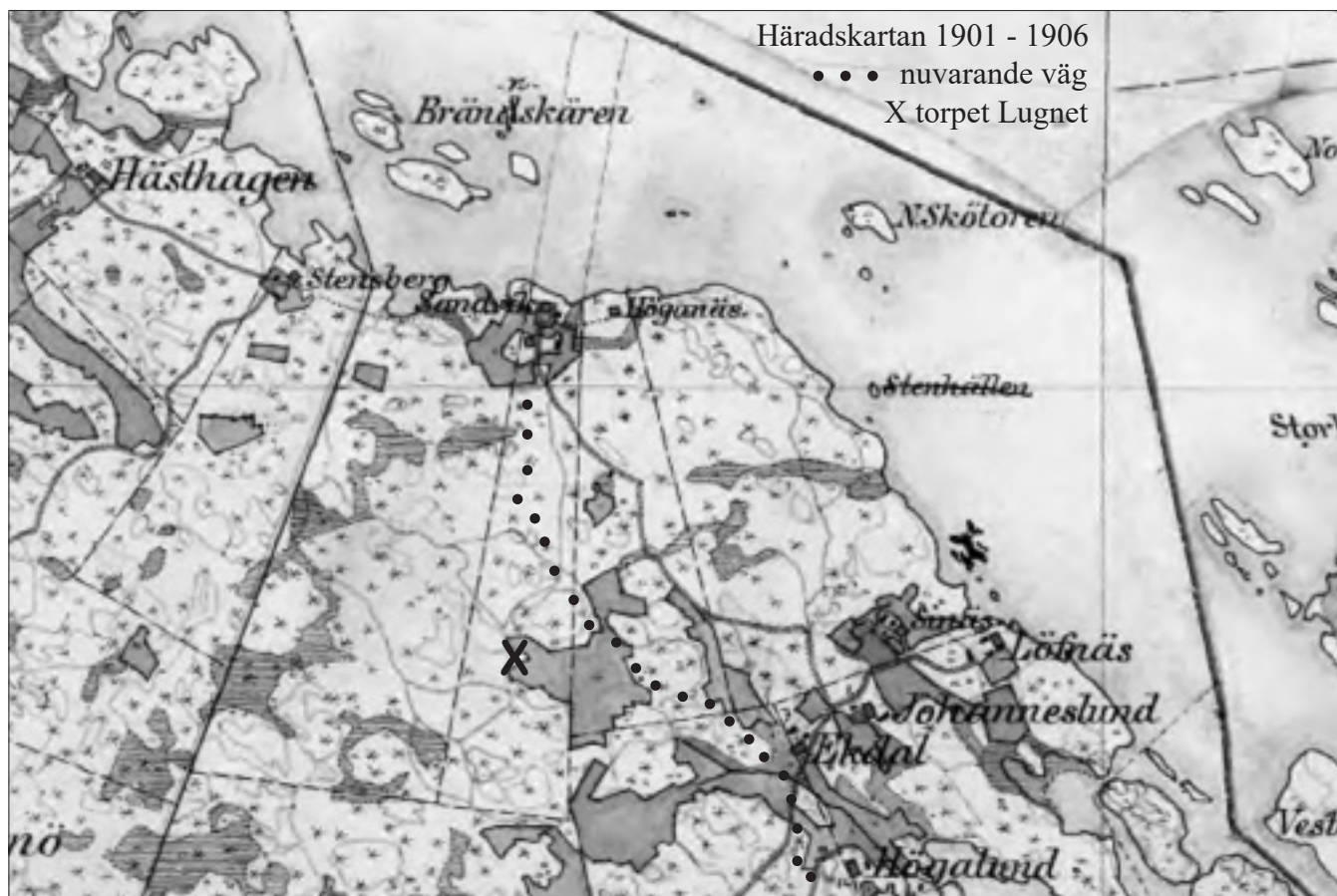
Man kan också läsa i gamla handlingar om en utredning om Sandvik och Lugnet. Där går att se att J.E. Törnkvist och hans hustru Katarina Magdalena Jansdotter (*se de gamla breven längre fram i tidningen*) förvärvade mark till Sandvik 1874 från sina barn i Östra Tvärnö. Köpesumman var 400 kr och betalades delvis genom tre dagsverken per år á en krona. I själva verket byggde man tre lägenheter, Sandvik, Lugnet och Brännskären. De lagfördes gemensamt första gången 1884 och ägdes då av makarna Sporrong. Vid Laga skiftet/hemmansklyvningen av Östra Tvärnö 1907 var ägaren till "lägenheten Sandvik med Lugnet och Brännskären" Viktor Gustavsson.

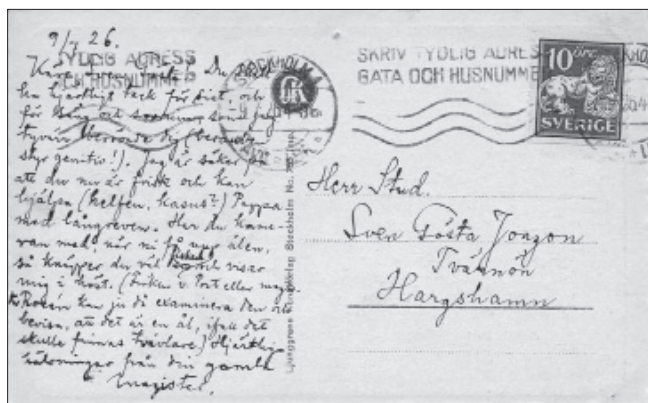

Vi ser fortfarande blänket i den gamla brunnen

När marken betats av nötdjur kan vi se gamla trädgårdsväxter som tex Brandgula liljor

Foto: Eva Medin Johansson

Ett vykort avsänt 1926

Kortet är postat från en magister till hans elev. Pojken, **Sven Gösta Jonzon** (f 1914 i Uppsala) var hos sin far på Tvärnön och fiskade ål.

Eva Medin Johansson har fått kontakt med Sven Göstas son, Anders Jonzon, som är född 1948 som är läkare på Astrid Lindgrens barnsjukhus och fått några bilder från pappans album med skärgårdsmotiv. Sonen Anders har också berättat att hans faster Elsa-Märta (Mea) Rehn minns doktor Edvin Falk med fru Svea som också hyrde sommarhus på Tvärnön.

Jonzon syns inte i dödboken över Tvärnön under den tiden. Inte heller Jansson eller Johnsson var vanligt bland skärgårdsborna. Så troligen är Sven Göstas pappa, Bror Jonzon (skolinspektör i Stockholm, preses i Musikaliska Akademin) och hans fru Märta (född Östling i Ljusdal) sommarboende någonstans runt Tvärnön.

Är det någon som vet något om Sven Gösta Jonzon hör av er till styrelsen i föreningen så vi förhoppningsvis får veta mera om fiskelyckan och var de höll hus. En tanke är att de troligen bodde på den västra sidan av

Tvärnön eftersom kortet har postadress till Hargshamn. Den östra sidan av Tvärnön fick då sin post till Elvsnäs.

Bror, Märta, Sven-Gösta, Kerstin och Inga-Lill Jonzon

Känner någon till sjöbodarna?

Sven-Gösta sitter längst bak i båten

I båten står Sven-Göstas pappa Bror och hans mamma Märta

Nya Träsket

I reservatet på Östra Tvärnö har vi utfört arbete med att restaurera den igenvuxna våtmarken Träsket. Tidigare hette den sjön Lagnan men dikningar har sänkt sjön med kraftig igenväxning som följd.

Utløpsdiken har lagts igen. Det leder till att vattnet stiger i Träsket och rinner ut genom den ursprungliga åfåran som till stora delar finns kvar. Fortfarande återstår en del röjning av ung al, men syftet är att det i vår ska finnas möjlighet för kustfisk, såsom gädda och abborre, att åter vandra upp i området för lek samtidigt som rastande fåglar hittar hit. Höjd vattennivå medför att mängden död ved ökar markant vilket även gynnar många insekter och fågelarter som livnär sig på dessa.

Arbete har skett i samarbete med Mellangården och Sportfiskarna och finansieras genom Landsbygdsprogrammet och Världsnaturfonden WWF.

Upplandsstiftelsen

80 år fyller på söndag f. hemmansägare Henning Söderström, Östertvärnö, Östhammar. Han är född på Norrgården i Östertvärnö, som kom till släkten 1868. Själv övertog han gården 1908. Han moderniserade mangårdsbyggnaden och uppförde nya ekonomihus 1925. 1950 överlät han hemmanet till dotter och svärson.

Klipp ur Östhammars Tidning 23 november 1958

THYRS SCHAKT & ENTREPRENAD AB

Allt i markarbeten
Villagrunder
Avlopp
Finplaneringar
Stensättningar
mm mm

Försäljning av matjord och grus
utkört som hela lastbilslass
eller i storsäck

Johan Thyr
076 788 22 66

Gillar du lamm ?

Vi säljer lammkött, lammkorv och skinn

Lammen går på naturbeten
både på Tvärnö och på andra öar i skärgården

Gårdens växtodling och
djurhållning är KRAV-godkända

Lammslakten sker lokalt på Lundsbol's lammslakteri
(www.lundsbolsslakteri.se),

köttet levereras styckat och klart i kartong i höst

Grillkorv och påläggskorv tillverkas av Almunge Kött
(www.almungekott.se) och finns att köpa under hela
året med reservation för slutförsäljning

Skinnen beredes av Donnia skinn i Tranås
(www.donnia.se).

Välkommen med din beställning!

Mellangården

Anders Johansson & Eva Medin Johansson

070 398 03 87

mellangarden755@gmail.com

www.oregrund.nu/tvarno

Du hittar oss också på facebook

Bidra gärna med något intressant
på vår Facebooksida.

Skriv direkt på sidan eller be någon i styrelsen
om du vill lägga in en bild tex så hjälper vi till.

Ta en promenad genom Naturreservatet
till Lill-Näsudden. Där finns det en
ordnad grillplats med utsikt mot Skyan,
Galtfjärden och Herräng

Eller ta en fin promenad på de upp-
skyltade stigarna Bergavägen och
Myravägen mellan skolan och Norrgården

Eller följ promenadslingan från Mel-
langården genom historien till gravrösen
och skeppssättning på Södergården

Gamla brev som Catharina Törnqvist på Tvärnö skrivit 1885 - 1898

Föreningen har tagit del av vackra gamla välskrivna brev från Catharina på Tvärnö. Breven ligger fint bevarade i välgjorda mappar. Catharina skriver till sin dotter Sofi, född 1851 som är gift Berglund i Knutby. Hon flyttar senare till Stockholm på Odengatan 28.

Catharina (f 1826, d 1898) bor på gården Sandvik när hon skriver sina brev och är då gift med Johan (f 1826, d 1892). Catharina var född på Örmön och gifte sig med Hans Mattsson på Östra Tvärnö 1846. De får två barn, Mathias och Sofi men mannen Hans dör 1852 i bröstinflammation. Catharina gifter om sig fyra år senare med Jan Erik (Johan) Törnqvist som kommer från Faringe. De får två barn tillsammans Johan Alfred som senare dör i mässling och Johan Eurenium som vid brevskrivandet studerar juridik.

Gården har flera djur och de har hjälp av både pigor och drängar. Catharina är djupt religiös och största delen av breven är Guds ord till sin dotter för att ge tröst och mod. Hon berättar vad som händer på gården med utbyten av drängar och pigor. Vissa av hjälpredorna är kortare perioder eller efter säsong och andra är trotjänare. Hon skriver också att någon piga säljs för en liten peng på auktion. Hon skriver om vilka hon träffar i grannskapet och vad som händer med födslar och dödslar. De odlar, hugger skog, fiskar, slaktar osv. De åker till Marknaden i Östhammar med båt. Vid ärenden på vintern åker de till stan med häst och släde på isen. Det kunde vara till kyrkan för att få Guds ord i Östhammar eller i Harg. De åkte också till Raggarön på bön. Affärer eller till lasarettet vid skador eller andra åkommor ordnades samtidigt när de körde till stan.

På Marknaden säljer de vad de skördar i grönsaker,

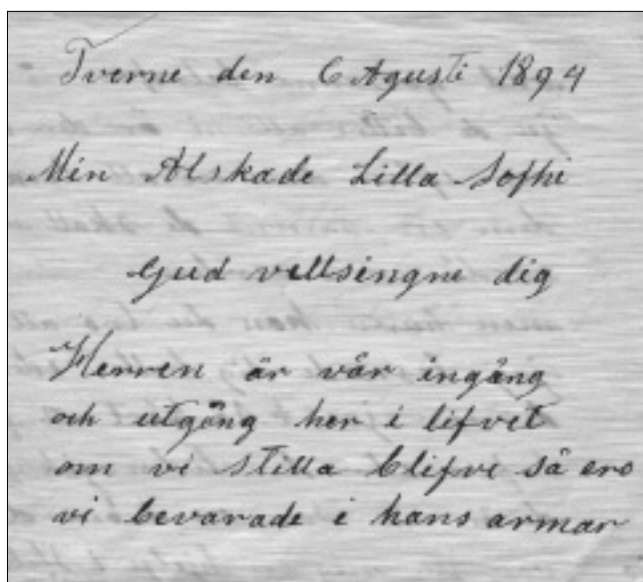
frukt som äpplen och plommon och andra grödor. Djur säljes eller köpes också. När de inte orkade längre efter att "gubben Johan" dött såldes djuren på marknaden. En ko såldes för 75 kr, kalvar för 58 kr och fåren för 50 öre.

Catharina kokar mycket mat till allt folk på gården. På vintern lagar de nät och redskap och kvinnorna spinner lin och ull. De väver och stickar också mycket.

Catharina berättar att isen är dålig i april 1890 och i september 1885. 1894 är det ingen vinter och isarna är klena.

1892 får de köpa ett lass halm från Sandika för 20 öre och samma år betalar de 1,20 kr för en tidnings årsprenumeration.

Vad gäller breven mellan Catharina och hennes dotter Sofi som kommit i hembygdsföreningens ägo så har vi lyckats spåra hennes barbars barn Gunnar Froste och hans dotter Catharina. Vi har fått kontakt så vi återkommer till nästa års tidning med mera material och bilder. Föreningen har hjälp av Eva Medin Johansson i forskningen ur gamla handlingar.

Några uppgifter från breven att forska vidare runt....

Föreningen hoppas få kontakt med er som vet mera om familjen Törnqvist på Sandvik på Tvärnö. Hör av er till styrelsen så kanske vi kan få mera historia runt gården eller folket där under andra halvan av 1800-talet.

Dotter Sofis barn heter David, Henning, Jon....

Ångsl. Tärnan.	
Östhammar—Harg. (Jernvägsförbindelse)	
Alla dagar utom Söndagar.	
Från Östhammar	kl. 8 f. m.
„ Hargs hamn	„ 4,40 e. m.
Elfnäs—Östhammar.	
Måndagar och Torsdagar	
Från Elfnäs	kl. 10,30 f. m.
„ Östhammar	„ 2 e. m.
Jersjö—Östhammar	
Tisdagar och Fredagar.	
Från Jersjö	kl. 10 f. m.
„ Östhammar	„ 2 e. m.
Öfriga platser invid farleden anlöpes enligt turlistan.	
Tärnan står i samtrafik med Waddö Kanal och Öregrund.	
279	

Tidtabell för Ångslupen Tärnan för år 1889. Urklipp från Torbjörn Forsman

Catharina skriver i ett brev att hon åkte just Ångslupen Tärnan till Östhammar på möte. I ett annat brev skriver hon att hon hälsat på dotter Sofi och sovit över på en ångbåt på väg hem till Elfnäs där gubben väntar tårögd av glädje. Hon skriver - Det såg bättre ut hemma än hon trodde.

....och Tyr, Tyran och kanske också Marie, Berglund. Barnen är ibland på somrarna hos mormor och Johan på Tvärnö. De åker ångbåten till "Elfsnes".

Sofis bror Mathias är gift med Lotten och har barn. Det framgår inte i breven var de bor.

Sofis halvbror Johan är gift med Hilma (har ev barn, Marcus) som bor på Ormön och i Östhammar men senare på Bredegränd 8 i Uppsala. Johan läser juridik och arbetar med bygge under tiden för att få ihop ekonomin.

Catharina har en "moster" (beskriver hon som) från Ormön. Vi har inget namn. Moje är nog en bror till mannen Johan.

Här kommer några namn ur breven på folk runt eller på gården som går att fundera vidare runt.....

Pigor som har nämnts, Fru Lundin, Marie, Fina, Karin och Stella.

Andra namn som är omtalade är Lovisa, David, Signi, Kalle Edin, Lindstedt, Kalle Söderström, Johanna Lundgren, Maria Eriksson, Bergman, Johnpers, Mastenskan (Ormön), Anna Pettersson, Lina i Harg, Vesterlunds Stafva, Larsjans Janne (Raggarö, dog okt 1896), Fru Forslöv (får en liten igen okt 1896), Forslöfs Tidningaffär (Östhammar, =Torbjörn Formans släkt), Mastanders gumman, Sporrong, Löfneskalle, Eriksson (grannar), Engströmsgubben, Andersjons gumman som dör...

Vi kan erbjuda sällskap, båtturer samt fiskeguidning
Vi utför allt i skärgårdstjänster, bogsering, assistans,
frakt, bojsättning och bärgning

Även trädfällning, röjning samt stormfälld skog

Servar, konfigurerar marinelektronik

Raggarö 88

742 91 Östhammar

072 202 07 72

070 669 63 81

info@grasoravarna.se

www.facebook.com/grasoravarna

www.instagram.com/grasoravarna_ab

HVO, diesel & eldningsolja - smörjmedel
markarbeten - avlopp - grus, jord & sand
verkstad - containrar - transporter

www.jokabakeri.se
0173 - 211 10

**Årskurs 1 - 5
1949**

Framför vedboden
vid skolan

Övre raden från vänster: Ingrid Söderström (Gift Skogqvist) Skolan (senare Södergården), Inger Johansson Mellangården, Ulla Jansson (gift Gille) Västerbyn, Gunvor Bohman (gift Aase) Lövnäs

Nedre raden från vänster: Gunnar Blomkvist Sandvik, Stig Johansson Mellangården, Monika Bohman (gift ?) Johanneslund, Rolf Filipsson (föräldrarna arrendatorer på) Södergården, Margareta Söderström (gift Axelsson) Skolan senare Södergården

Utflykt till Gimo

Som tack för årets arbete gör styrelsen varje år någon aktivitet tillsammans. Lörd 24 aug åkte vi på utflykt till Gimo. Målet var Kvarnen där det finns utställningar av hantverkare och konstnärer. Mest spännande var förstås att få titta på översta våningen där det finns ett stort antal knutmassofigurer bevarade. Knutmassofirandet är en, av tradition, viktig del i Gimobornas julfirande.

Där finns masker från 1950-talet i Papier-Mache till dagens enorma skapelser i skumgummi. En imponerande samling tyckte vi alla. Dagen avslutades med en enklare lunch på Kvarnens servering.

Staffan Naeslund känner sig liten i Disneyvärlden

Foto: Lena Edin

Renovering av våra broar

För många blev det trassligt att passa tiderna förra våren när broarna vid Tuskötäppa och till Raggårön skulle renoveras under en tid då de var helt avstängda nattetid. Alla arbeten är nu i vår i stort sett färdigställda. Det som är kvar är montering av ledvärk för att skydda brons isskydd. Slutbesiktningen kommer ske denna våren..

Följande är åtgärdat: utbyte av tätskikt på bron, betongreparationer under bron samt på kantbalkarna (den del av bron där broräcket är infäst), montering av isskydd under bron för att skydda brons frontmurar.

Foto: Lena Edin 2015

Total entreprenad på markarbeten

Vi erbjuder:

- Bergsprängning
- Leveranser av: grus, jord, sand
- Grävmaskiner
- Dumprar
- Väghyvlar
- Villagrunder
- Tomtplanering
- Enskilda avlopp

kontakta oss!

UPPLANDS

BERG & BEHART AB

Tel. 0173-30333 mail: magnus@ubsab.se

STRÖMMINGSPREMIERING.

Amatörfoto.

Klick: Em. A.-B. Ernst Sjöförsäkrings Sälls. 314

PREMIERING AF STRÖMMING I ÖSTHAMMAR.

Vår lilla illustration är värd en viss uppmärksamhet då den visar hvilket intresse man här i landet ägnar åt att söka höja äfven våra små näringar. I Östhammar premieras sålunda med ganska afsevärda belopp de fiskare som kunna visa den vackraste inläggningen af strømming. Och denna täflan eggjar befolkningen att med omsorg och till eget bästa vårda sig om att utbjuda den bästa vara. Förvisso är detta efterföljansvärdt där det kan tillämpas.

Fina klipp som vi fått från Torbjörn Forsman.

Bilden är från strömmingspremieringen på Sjötorget i Östhammar 1903 ur "Hvar 8 dag".

Tävlingsresultaten ur Östhammars Tidning 1904

Vid strömmingspremieringen i Östhammar i fredags anmäldes till pristäflan 1,041 fjärdingar saltad strømming, hvilket var bortåt 400 fjärdingar mer än vid föregående premiering.

Som prisdomare fungerade fiskerintendenten V. Wahlberg samt hrr J. W. Backman, Öregrund, och Fr. Carlsson, Östhammar, hvilka med sig adjungerade fiskarne And. Andersson, Norrboda, Gräsön, och Aug. Eriksson från Singö.

Prisfördelningen utföll sålunda:

1:a pris 20 kr.: C. M. Eriksson, Norrboda; Erik Mattsson, d:o; Erik Eriksson, d:o; And. Andersson, d:o; P. Eriksson, Klockarboda.

2:a pris 15 kr.: Erik Jansson, Norrboda; Lars Jansson, Kalfboda; Erik Jansson, Norrboda; J. P. Eriksson, L:a Risten; K. Eriksson, Vartvik; J. P. Wikström, St. Risten; A. F. Pettersson, Nybygget; L. Åkerlöf, Tranvik; Jan Mattsson, Norrhällan; Aug Lindblom, Backbyn.

3:e pris 12 kr.: J. Åkerlöf, Klockarboda; C. L. Svensson, Norrboda; O. Mattsson, d:o; M. Blomberg, d:o; L. G. Olsson, d:o; S. Forselius, L:a Risten; J. Jansson, Söderboda; Gust. Jansson, d:o; Carl Söderlund, Stockskär; And. Persson, Fälön; Aug. Eriksson, Söderhällan; Abraham Sjölander, Backbyn; M. Mattsson, Norrhällan.

Extra pris 6 kr.: J. Söderlund, Norrboda; M. Jansson, d:o; Gust. Höglund, Nybygget; M. Mattsson, Backbyn; M. Mattsson, Fogdö; J. E. Jansson, Bjurön.

För tomkärlstillverkning 10 kr.: Jonas Iwarsson, St. Risten.

Af dessa 39 pristagare voro 31 från Gräsö.

NORRGÅRDEN MOXBODA

ENTREPRENAD

070-615 80 75

Medlemsförteckning

Aase Gunvor	Artillerigatan 97	115 30 Stockholm	<i>Tvärnöadress</i>	
Ahlsén Torbjörn o Gerthy	Penselvägen 10	196 38 Kungsängen	Lövnäs 990	gunvor.aase@gmail.com
Ahnsjö Bo	Birger Dahlerusv 8	176 69 Järfälla	Tvärnölandet 636	torbjorn.ahlsen@telia.com
Andersson Birgitta o Folke	Ellagårdsvägen 182	187 45 Täby	Värmlingsö 114	bo.ahnsjo@tele2.se
Andersson Ingrid	Raggårö 107	74291 Östhammar	Nyborg 394	folke.taby@telia.com
Andersson Ragni	Diamantgatan 10	554 47 Jönköping	Raggårö 107	
Andersson Borgklint Harald o Lena	Fyrislundsgatan 37b	75444 Uppsala	Västerbyn 532	ragni.andersson@telia.com
Arnebjör Gun o Rolf	Allmogevägen 8	177 57 Järfälla	Västerbyn 524	harald-andersson@live.se
Asplund Tommy o Susanna	Guresta 132	741 91 Knivsta	Orrsundet 410	gun.arnebjör@telia.com
Axelsson Margareta	Centralvägen 35	183 57 Täby	Västerbyn 528	tommy.asplund@sas.se
Axelsson Lewis Eva o Jonathan	Tvärnö Södergården 650	742 91 Östhammar	Södergården 650	f.m.axelsson@telia.com
Backman Lars o Marianne	Orrsundet 418	742 91 Östhammar	Södergården 650	axelssonlewiseva@gmail.com
Backström Per	Sunnerstavägen 5	756 51 Uppsala	Orrsundet 418	lars.backman51@gmail.com
Backström Rune o Signild	Stora Nygatan 13	742 31 Östhammar	Norrhågnaden V-sö	per.a.backstrom@telia.com
Berg Gunilla o Peter	Torpärevägen 30	135 58 Tyresö	Norrhågnaden V-sö	r_backstrom@telia.com
Berglund Anna o Erik	Orionvägen 31	175 60 Järfälla	Sundskär 105	peter.berg@copyoffice.se
Berglund Erik	Tvärnö Östra 979	742 91 Östhammar	Höganäs Sandvik 103	annavvs@hotmail.com
Bergholt Kerstin	Bergagatan 10	752 38 Uppsala	Tvärnö Östra 979	ejh.berglund@gmail.com
Blomqvist Jenny	Evertsbergsvägen 14	136 67 Vendelsö	Västerbyn 512	ulrikssonlewiseva@hotmail.com
Bodén Håkan	Raggårö	742 91 Östhammar	Västerbyn 431	jempan724@hotmail.com
Bodén Jan			Raggårö	hakanboden@gmail.com
Bohman Lilian o Lars	Dammengläntan 17	425 39 Hissings Kärra	Lövnäs 990	
Bohlin Kenneth o Elaine	Norr Mälarstrand 90	112 35 Stockholm	Värmlingsö	k.e.bohlin@gmail.com
Boman Modin Gert o Inger	Östra Tvärnö 974	742 91 Östhammar	Östra Tvärnö 974	johanneslund974@gmail.com
Brinkmar Ulrika	Klövervägen 11	186 94 Vallentuna	Östra Tvärnö 971	ulrika-b@live.se
Edberg Jaensen Helene o Hasse	Sandvik	742 91 Östhammar	Sandvik	hasse.tbirger@gamil.com
Edin Britt-Marie o Mats	Trollgatan 2	742 33 Östhammar	Sundskär 101	medin@telia.com
Edin Lena	Slagugglan 15	742 36 Östhammar	Sundskär 101	lena.edin@gmail.com
Eriksson Thorsten o Ingegerd	Moxboda 162	742 95 Hargshamn		moxboda@hotmail.com
Eriksson Börje o Lena	Raggårö 615	742 91 Östhammar		bildotryck@telia.com
Eriksson Gunilla	Rullstensvägen 6	747 41 Gimo	Ö Tvärnö	gunilla.78@gmail.com
Eriksson Mikael o Marie	Norrgården 758	742 91 Östhammar	Norrgården 758	moxboda@hotmail.com
Eriksson Ylva o Daniel	Kavallerivägen 9	186 50 Vallentuna	Nyborg	ylvaeri@gmail.com
Fahleson Björn	Husabyvägen 29	126 50 Hägersten		bjorn.fahleson@gmail.com
Ferm Inger o Jan	Kungsängsgatan 57 E	753 17 Uppsala	Bromsäng 289	inger.ferm47@gmail.com
Fernström Barbro o Per	Bergslagsvägen 142	168 55 Bromma	Tvärnölandet 632	barbro.fernstrom@telia.com
Flink Kulläng Björn o Ulrika	Vanadisplan 2	113 31 Stockholm	Kvarngärdet 312	ulrika.kullang.flink@outlook.com
Forsman Torbjörn	Snesslingeberg 135	742 91 Östhammar		tbjorn59@hotmail.com
Frisell Gunnar	Gammelhusgatan 8	742 33 Östhammar		
Gille Ulla o Torben	Sv Grängsgatan 21	742 32 Östhammar		gille.torbjorn@telia.com
Gunnarsson Inga-Lena	Gitarrvägen 21	756 40 Uppsala		ingalena3@hotmail.com
Gustafsson Agneta o Arne	Born 8	755 92 Uppsala	Östra Tvärnö 966	born8@live.se
Gustafsson Brunn Tove o Martin	Näckrosvägen 22	169 37 Solna		toveee@hotmail.com
Hagman, Scharpf Viktoria o Peter	Törnstigen 10	141 42 Huddinge	Sundskär 103	vthagman@hotmail.com
Hellgren Inger o Per-Åke	Dalbrobranten 35	128 68 Sköndal	Västerbyn 525	ingerhellgren@hotmail.com
Hellgren Högberg Alexandra o Dan	Svandammvägen 6	126 32 Hägersten	Västerbyn 525	danhgren@gmail.com
Hellqvist Hutter Håkan o Margit	Blåbärsvägen 17	633 53 Eskilstuna	Västerbyn 511	hakan.margit@gmail.com
Hjortzen Kjell	Tullgarnsgatan 21	753 17 Uppsala	Tvärnö 969	kjell.hjortzen@gmail.com
Holmgren Jenner Andreas o Karin	Svedalavägen 10	121 52 Johanneshov	Tvärnölandet 638	karin.gustafsson.05.17@gmail.com
Hugon Charlotte	Slottsvägen 90	183 52 Täby		charlottehugon@yahoo.com
Hultgren Jan	Geijersgatan 11 B	752 26 Uppsala	Tvärnölandet 650	janbhultgren@hotmail.com
Hökeberg Göran	Vindragarvägen 10	117 50 Stockholm	Västerbyn 521B	goran.hokeberg@outlok.com
Hökeberg Malin	Gråsparvsvägen 6 B	138 37 Älta		malin.hokeberg@outlook.com
Hökeberg Margareta	Dalaresan 28	757 55 Uppsala	Västerbyn 521	margareta.hokeberg@gmail.com
Hökeberg Ulf	Telegramvägen 43	132 35 Saltsjö-Boo	Västerbyn 521	ulf.hokeberg@titovlaw.se
Hökeberg Pettersson Ingegerd o Sture	Fältvägen 11 A	756 46 Uppsala	Västerbyn 522	sture.t.pettersson@gmail.com
Jansson Borisch Anders o Carina	Gästriksgatan 14	113 62 Stockholm	Ekensberg 317	jansson.v.anders@telia.com
Jardhagen Solveig	Tvärnö Orrsundet 403	742 91 Östhammar	Orrsundet 403	s.jardhagen@gmail.com
Jenner Gustafsson Åsa o Jan	Åsgränd 3	756 10 Uppsala	Tvärnölandet 638	asa.jenner@hotmail.com
Jacobsson Helgesdotter Curt o Lena	Östra Tvärnö 978	742 91 Östhammar	Ö Tvärnö 978	curt@tkonsult.se
Johannison Marianne o Roland	Råbergsvägen 29	195 70 Rosersberg	Gruvskäret	marianne.roland@live.se
Johansson Ellinor			Mellangården 755	elli_106@hotmail.com
Johansson Inger	Engelbrektsgratan 11	742 31 Östhammar	Ö Tvärnö 753	dahliarosen@hotmail.com
Johansson Ingrid o Gösta	Botvidsgatan 14A	753 27 Uppsala	Kvarngärdet 305	
Johansson Katarina o Nicklas	Mellangården 755	742 91 Östhammar	Mellangården 755	abborren73@hotmail.com
Johansson Magnus	Mellangården 755	742 91 Östhammar	Mellangården 755	peksnurr@hotmail.com
Johansson Sofie o Erik			Ö Tvärnö 975	erikjo@outlook.com
Johansson Stig	Fältspatvägen 46	806 31 Gävle	Mellangården 756	stig.johansson@bredband.net
Johansson Medin Anders o Eva	Mellangården 755	742 91 Östhammar	Mellangården 755	eva.medin.johansson@gmail.com
Jonsson Karl-Göran o Eva	Nicandergatan 3 E	645 30 Strängnäs	Kvarngärdet 311	goran@specialresebyran-goran-jonsson.se

Landheim Kaiser Lole o Gösta	DeGeersgatan 16	115 29 Stockholm	Västerbyn 520	gosta.kaiser@gmail.com
Larsson Ewa o Thomas	Engelbrektsgatan 2 B	742 31 Östhammar	Sundskär 106	ewalarsson2000@hotmail.com
Lindberg Ann	Karl Nordströmsväg 24	168 51 Bromma	Tvärnösundet 639	lindberg.ann@gmail.com
Lindberg Vivi	Villagatan 30	742 33 Östhammar		vivi.lindberg@spray.se
Lindvall Anette o Hans	Raggarön 408	742 91 Östhammar	Raggarön 408	lindvall.anette@gmail.com
Lund Kent Olov	Tvärvägen 5C	819 30 Skärplinge		
Löfström Per o Anna-Britt	Tvärnö Ekensberg 320	742 91 Östhammar	Ekensberg 320	per.erik.lofstrom@gmail.com
Lökvist Maria	S:t Persgatan 19	753 20 Uppsala		maria.lovqvist@nordea.se
Magnusson Olle o Petra	Trollgatan 6	742 33 Östhammar	Torsholmen	olle.magnusson@hotmail.com
Magnusson Sven	Prästgatan 5	742 31 Östhammar	Torsholmen	
Mattsson Wiktor	St Eriksgatan 54	112 34 Stockholm	Kvarngärde 315	wiktor@jmm.se
Malmberg von Kerstin	Flintläsvägen 2 4 tr	192 59 Sollentuna	Västerbyn 519	kvm@hotmail.com
Mehlstrand Ulla o Urban	Valthornsvägen 20	756 50 Uppsala	Sundskär 103	urban.mehlstrand@comhem.se
Morell Tor	Sporrbacksvägen 18	748 32 Österbybruk	Lövnäs 990	
Naeslund Staffan	Vasagatan 7	742 32 Östhammar	Tvärnösundet 645	staffan.naeslund@gmail.com
Naeslund Larsson Jennie o Roger	Stenhusgatan 1	747 44 Gimo	Östra Tvärnö 967	roger.q.larsson@sandvik.com
Nilsson Gunnar	Väsby Storgård 8	186 91 Vallentuna	V-ö Sundmanshagen	nilsson.lewin@swipnet.se
Nobel Agnes	Sockerbruksgränd 18	118 42 Stockholm	Västerbyn 513	
Nobel Svanberg Jakob o Lena	Bollnäsbacken 30	162 62 Vällingby	Västerbyn 513	nobel.svanberg@comhem.se
Nyström Ingegerd o Per	Ringgatan 2 E	752 17 Uppsala	Orrsundet 402	ingegeerdny@gmail.com
Oscarsson Görel	Luthagesplanaden 23 A	752 25 Uppsala	Tvärnösundet 654	gorel.oscarsson@comhem.se
Oscarsson Jonas	Östergårdsgatan 1:23	212 22 Malmö	Tvärnösundet 654	oscarssonjonas@gmail.com
Oscarsson Wallgren Lotti o Lars	Tvärnösundet 646	742 91 Östhammar	Tvärnösundet 646	lotti_oscarsson@hotmail.com
Oscarsson Ulla	Mariedalsvägen 9	832 51 Frösön	Landöra	ulla.oscarsson@bredband.net
Oscarsson Löwgren Peter o Helene	Gustaf Kjellbergs väg 28	756 43 Uppsala	Tvärnösundet 654	peter@peteroscarsson.se
Parck Annika	Bellmansgatan 54	754 26 Uppsala	Tuskö 141	annika.parck@gmail.com
Pettersson Anne o Hans	Jungfrudansen 38	171 56 Solna	Värblingsö 1421	annep@ownit.nu
Pettersson Gunnel o Leif	Kvarnviksvägen 16	572 92 Oskarshamn	Ö Tvärnö 974	gun.pett@gmail.com
Pettersson Danielsson Alf o Susanne	Rippgatan 5	742 36 Östhammar		affe.pettersson@telia.com
Pettersson Eriksson A-M o Anders	Tvärnö Västerbyn 514	742 91 Östhammar	Västerbyn 514	
Ragnarsson Annette o Kent	Foghammarsvägen 23	747 30 Alunda	Tvärnösundet 635	ragnarssonannette@hotmail.com
Redeby Sutton Inger	Treesdale Close TQ33QB	Paignton Devon England		inger@redeby.co.uk
Rosenborg Sigurdson Margareta o Lars	Orionvägen 57	175 60 Järfälla	Sandvik 103	lmsigurdsson@outlook.com
Rydberg Pettersson Anders o Elisabet	Sysslomansgatan 41 C	752 27 Uppsala	Kvarngärdet 313	anders.rydberg@angstrom.uu.se
Rydh Gertrud	Nackagatan 27	116 47 Stockholm	Stensburg 406	gertrud@rydh.org
Sandberg Tomas o Carina	Valloxvägen 8	741 42 Knivsta	Orrsundet 417	tomas.sandberg@vattenfall.com
Sandblom Ann-Katrin o Nils	Tomtavägen 13 B	762 31 Rimbo	Tvärnö 641	akn.sandblom@gmail.com
Sjöberg Ann o Per	Fridhemsgatan 20	112 40 Stockholm	Östra Tvärnö 977	annoper@gmail.com
Skogqvist Ingrid	Södra Centralgatan 13 B	80250 Gävle		
Solberg Erica o Anders	Västanbergavägen 1	186 37 Vallentuna	Sjöhaga 291	anderssolberg59@gmail.com
Staudinger Carina o Lars	Bågspännarvägen 14	175 68 Järfälla	Orrsundet 416	lars@rstahl.se
Stenlund Sofie o Fredrik	Höganäsvägen 29	196 34 Kungsängen	Tvärnösundet 636	sofiestenlund1@gmail.com
Ström Karin			Tvärnösundet 645	karinova86@hotmail.com
Ström Karl			Tvärnösundet 645	victorytilly1@hotmail.com
Ström Kerstin	Egilsgatan 4 A	753 34 Uppsala		kerstin.s@bredband.net
Ström Per			Tvärnösundet 645	per_stroem@hotmail.com
Svanfeldt Grevald Lars o Anne	Beckombergavägen 320	168 54 Bromma	Västerbyn 518	lars.svanfeldt@telia.com
Svederöth Monica	Lindvallsplan 8 6 tr	117 36 Stockholm	Hästhagen 407	svederöth@gmail.com
Swedenborg Kirsten o Erik	Nornornasväg 7	131 46 Nacka	Värblingsöby	swedenborg@vapenringen.se
Söder Per-Erik	Stora Sällskapetsv 42	127 31 Skärholmen	Västerbyn 408	decampos81@hotmail.com
Söderberg Herbert	Tvärnö Orrsundet 405	742 91 Östhammar	Orrsundet 405	herbert.soderberg@hotmail.com
Telbrant Eva	Vallstanäsvägen 86	195 71 Rosersberg	Gruvskäret	evatelbrant@live.se
Tibell Eva o Magnus	Tvärnö Orrsundet 401	742 91 Östhammar	Orrsundet 401	magnus.tibell@bahnhof.se
Tillander Lindberg Anneli o Björn	Raggarö 505	742 91 Östhammar	Raggarö 505	anneliejill@gmail.com
Tissier Birgitta o Bertil	Dannemoravägen 9	748 30 Österbybruk	Bromsäng 284	bertil.tissier@telia.com
Uhnöo Elisabet	Brages väg 5 B	754 40 Uppsala	Ö Tvärnö 979	e.uhnöo@gmail.com
Uhnöo Ingrid	Götgatan 14 A	753 15 Uppsala	Ö Tvärnö 979	ingrid.uhnöo@telia.com
Ulvfors Björn o Helena	Spiltvägen 12	857 52 Sundsvall	Ö Tvärnö 962, 964	bjornu@hotmail.com
Walberg Barbro	Klippvägen 12	187 50 Täby	Bromsäng 288	
Wengler Svensson Ove o Sylvia	Brunnsgatan 76 v5	802 51 Gävle	Roslagsro 286	sylvie.svensson@live.se
Westman Viveka	Vallhallav 10 lgh 1303	114 22 Stockholm	Boruddu Nolsterby 255	westsson@tele2.se
Wikman Gunnel o Bo	Kungsängsgatan 57 F	753 17 Uppsala	Västerbyn 523	bossegunnel@hotmail.com
Yman Pia	Björnflokevägen 55	162 45 Vällingby	Bromsäng 289	yma@ownit.nu
Åström Anita	Guldsjärsgatan 5 A	742 31 Östhammar		
Öhman Tommy o Birgitta	Svartbäcksgatan 133	753 34 Uppsala		tommyohman@gmail.com

Märk gärna upp postlådorna med rätt belägenhetsadress, tack - så föreningen delar ut årsskriften rätt

ROSLAGS-ÄGG

ekologiska närproducerade ägg

0173 133 69

info@roslagsagg.se

Under 2019 har SUG, Söderöns Utvecklingsgrupp arbetat aktivt med:

Eva Medin Johansson, Tvärnö Hembygdsförenings representant i Söderöns Utvecklingsgrupp förmedlar...

korta klipp ur SUGs protokoll

28 mars var alla utvecklingsgrupper inbjudna till kommunhuset för att diskutera trafikfrågor. SUG var väl förberedda, men det var inte kommunen. Den som skulle bjuda in Trafikverket var sjuk och någon annan hade inte tagit över.....

Frågan om sjösättningsramp har diskuterats flera gånger, eventuellt kan det i framtiden bli en vid Älvs-näs.

SUG skulle gärna skicka ett trevligt Välkomstbrev till nyinflyttade men vet inte hur vi ska komma runt GDPR.

På sista mötet för 2019 beslöts att anordna ett öppet möte för allmänheten i samarbete med Civilförsvarsföreningen; **Om Krisen Kommer**. Det ägde rum i Södergården 12 januari i år. SUG planerar även för ytterligare ett möte under sommaren.

Ingen information om fiberutbyggnaden.

HARGS
HAMN

Vad händer i Hargshamn

Under hösten planeras för muddring av befintliga farleden in till Hargshamn. Det finns ett ökande behov av handelssjöfart från Uppsala, Mälardalen och norra Stockholmsområdets näringsliv. Kärnbränslehanteringen i Forsmark och SKB's närhet är också betydelsefullt med tanke på bla frakt av bentonitlera. Enligt Trafikverkets prognos ökar flera branscher sina sjötransporter med syftet att minska godstransporter via väg och järnväg.

Lantmännen har byggt en stor spannmålsterminal på hamnområdet. Där lagras och torkas spannmål från mellansverige och lastas på fartyg för export som fordrar större fartyg. Farledssatsningen innebär att hamnen kan ta emot fartyg med nästan fördubblad lastkapacitet jämfört med idag. Personalstyrkan på hamnområdet kommer också att öka.

Det är Sjöfartsverket som ska genomföra muddringsarbetet. Gamla inseglingleden behålls men breddas på vissa ställen för bättre säkerhetsmarginaler och djupgåendet ökas från 8,5 till 11 meter. Efter internationella rekommendationer kommer farleden att utmärkas mera. Redan hösten 2019 påbörjades arbetet

Östhammars landsbygd kan få nytt liv

Östhammars kommun har startat ett projekt som pågår till 1 oktober där de inventerar obebodda eller outnyttjade hus. Kommunen ska utreda vad som krävs för att byggnaderna ska komma till liv igen och skapa möjligheter för såväl människor som företag att utvecklas på bygden.

Kommunen efterlyser outnyttjade hus som kanske står öde eller det kan vara mark som ej brukas. Det kan även vara en byggnad som är lämplig till småföretagsverksamhet eller ett fritidshus som bättre kan användas som permanent boende. Kanske någon önskar hjälp med en försäljning av ett hus på sin fastighet som inte används. Kommunen önskar också kontakt med personer som vill flytta till vår landsbygd.

Projektet går igenom kommunens register, samarbetar med Lantmäteriet, ordnar möten med allmänheten, och har kontakter med föreningar, fastighetsmäklare och lokal LRF.

Känner du till ett hus som kan vara av intresse i projektet eller har frågor kontakta

projektledare **Camilla Strandman**,
0709 40 81 95, camilla.strandman@gmail.com

*Projektet finansieras med stöd av
Upplandsbygd lokalt ledd utveckling*

med betongplattor för fler fyrar och kummel runt på öarna. Det arbetet kommer att färdigställas under hösten. Fler prickar och bojar kommer att sättas ut. Muddring, sprängarbeten och tippning av massor får endast utföras från oktober till första april.

Från Tvärnö kommer vi att se flera fyrlyspunkter och under muddringen de pråmar som släpper spräng- och bottenmassor bla på Galtfjärden mellan Grisarna och Medholmen.

På hamnområdet har allt berg sprängts bort och krossats men skrothanteringen kommer att höras i fortsättningen. All bullrig verksamhet är utlagd så långt från Hargshamns samhälle som möjligt men kommer lite närmare vissa öar istället. Allt fler värmeverk växer upp i regionen som är beroende av avfall- och biobränsle som också är en stor del i hamnens verksamhet. Andra godsslag är timmer, massaved, byggmaterial, järnprodukter, salt, pimpsten osv.

Framöver kommer en 200 meter lång, ny kaj att byggas för de större fartygen och flera lagringshallar kommer att uppföras.

www.hargshamn.se
www.sjofartsverket.se/hargshamn

PSD

Gamla fina föremål på både Norrgården och Mellangården har märkningen PSD. Var det någon på gårdarna eller i närområdet som hette P med efternamn på bokstaven S som suttit och täljt och snickrat till bruksföremål? S-namnet stämmer inte med de gamla släkterna på varken Mellangården eller Norrgården. Vi har forskat runt lite på flera håll och bara kommit fram till att **D** ofta står för "dotter".

Men, sen när vi tittar i Martin Ahlséns skrift om "Norrgården genom fyra århundranden" kan vi läsa om en dräng, Per Sundin, P S? Kan då kanske D stå för Dräng?

Per Sundin kom från Älvdalen och tog arbete som dräng i våra trakter. Han tjänade på Värmlingsö 1792

och senare på olika hemman på Östra Tvärn. På Norrgården hade Brita, 30 år gammal med sina fem barn blivit änka efter Pehr som var sjöman och dog i kolera på en båt i Stockholm 1834. Sundin blev ett bra stöd för Brita och de gifte sig senare. Brita kunde glädja sig åt ett långt liv under ordnade förhållanden på Norrgården. Det var den första och andra generationen som numera fortsätter med Mikael Eriksson som den sjätte generationen på gården.

Den fina sädskopan, gamla hyveln och borrhvängan med inskriptionen PSD är bevarade på Norrgården och nätstickan finns på Mellangården.

Finns det andra föremål på Tvärn med inskriptionen PSD? Kan det finnas någon annan lösning i PSD-frågan? Hör gärna av er till föreningen om det finns andra förklaringar.

Skrifterna om flera av Tvärnös gårdar går att hitta på Hembygdsföreningens hemsida.

Har ni haft besök i trädgården?

Vildsvinspaket ca 150m
Stängsel - Stolp - Aggregat - Isolatorer

från **3 886 kr** inkl. moms

DELKA

Ditt stängsel- och staketproffs

ÖPPETTIDER

Måndag - Fredag: 08.00 - 17.00

Lördag: 10.00 - 14.00

Söndag: STÄNGT

Kontakta oss

info@delka.se - 0173-23077

Fabriksvägen 8, 74234 Östhammar

Namnettikett

År 2020 Årsskrifts lösnummerpris 40 kr

**Medlemsavgifter
för familj 200 kr
enskild (över 18 år) 100 kr**

Inbet på Pg 462 39 77 - 8

Glöm inte betala årsavgiften !

**Betalar du över internet - kom ihåg
att lämna fullständigt namn
och hela adressen + din e-postadress**

Eds Trädgård

Östhammar

I år fortsätter vi med miljösatningen för att gynna insekter, bin och fåglar. Vi ger dig förslag med tanke på de vanligaste önskemålen som lättskötta häckar, buskage till insynsskydd och allmän trivsel.

Häckar: Måbär, Aronia, Häggmispel
Insynsskydd: Fläder, Pil, Rönne, Paradisbuske.
Allmän trivsel: Frukttrod, Bärbuskar, perenner
som Timjan, Oregano, Lavendel, Rödsolhatt

Frågor på det? Gör gärna ett besök
hos oss så berättar vi mera!

Eds Trädgård Lotta: 0736 17 18 17

Gerrie: 073 64 65 925 edsstradgard.se

MARIN DECOR AB
www.marindecor.se

*Syr upp kapell och
dynor efter beställning*

**Naeslund
EL**

Felsökning
Installation
Service
076 279 32 02

Glöm inte...

...hålla koll efter info om när
Hembygdsföreningens Årsstämma
i Tvärnöscola kommer att ske...

SKÄRGÅRDSCATERING

Catering för stora som små middagar

*Vi har något för alla tillfällen och
vi samarbetar med lokala företagare för noggrant utvalda råvaror*

Fredagspåse

*Vi plockar ihop det allra bästa med bla råkor och egengjorda röror
med tillbehör samt en söt och god efterrätt*

Direkt till er dörr (mot avgift) eller avhämtning i Öregrund

info@skargardscatering.se

Jenny 073 971 51 12

www.skargardscatering.se

LÅNGALMA

STEN & ANLÄGGNING AB

072-53 88 308

**Västergatan 66 742 42 Öregrund
0173-308 00 www.oregrundsvvs.se**

Däck
Hjulskifte
Omläggning
Balansering

076 279 32 02

**Naeslund
Motorsport**